

Til Barne og Familiedepartementet
Ved/ Anne Cathrine Dietz

330.00

2004/04169
-474

NORGES
HANDIKAP
FORBUND

Pb. 9217 - Grønland
0134 Oslo
Telefon: 24 10 24 00
Telefaks: 24 10 24 99

Vår ref:
r.g.h.05

Deres ref:
200404169

Oslo 10.01.05

Høring om ny Barnehagelov

Norges Handikapforbund vil legge vekt på følgende punkter i høringen:

- Behovet for klare føringer sett i forhold til ønsket om størst mulig kommunal handlefrihet.
- Formål og innhold
- Medvirkning
- Det kommunale ansvaret for barnehagesektoren, herunder kommunal finansiering, godkjenning og tilsyn.
- Opptak – rett til prioritert opptak for barn med nedsatt funksjonsevne. –Begrunnelse.
- Tilrettelegging – Universell utforming.
- Personalet og faglig kompetanse.

Vår høring vil ta utgangspunkt i situasjonen for barn med funksjonsnedsettelse.

Behovet for klare føringer og ønsket om størst mulig kommunal handlefrihet.

Innledningsvis begrunner departementet behovet for en ny lov med en rekke forhold, barnehagereform, overføring av det økonomiske ansvaret til kommunene, mange ulike aktører på området osv. Det presiseres at det er et overordnet mål at statlige regelverk rettet mot kommunalsektoren i minst mulig grad legger bindinger på kommunenes oppgaveløsning. Norges Handikapforbund deler ikke denne siste bekymringen. De argumentene som gis for en ny lov er argumenter for klare kriterier. I tillegg kan nevnes ønsket om et mest mulig likt nasjonalt tilbud. Barnehagen er det første organiserte pedagogiske tilbud til barn. Når tilskuddet til barnehager går inn i kommunenes rammetilskudd er det viktig at kvaliteten opprettholdes og bedres. Med den stramme kommune økonomien vi ser i dag frykter vi at også barnehagetilbudet svekkes og blir dårligere .

Klare kriterier er ingen hindring for lokalt mangfold og alternative løsninger. Et klart regelverk med tydelige kriterier vil sikre det overordnede mål for barnehagesektoren; god kvalitet i barnehagetilbudet.

Formål og innhold.

NHF har ingen kommentarer til at formålsparagrafen videreføres, vi kunne tenke oss at sosiale ferdigheter, oppgave løsning og aktiv deltakelse inngikk som punkt i oversikten over fagområder. Det samme gjelder vekt på demokrati, vekt på likeverd og likestilling, toleranse, integrering og inkludering.

Vi slutter oss til faggruppens forslag om at barnehagens pedagogiske mandat bør uttales tydeligere, at loven bør utformes slik at barnehagens forpliktelser og barns tilsvarende rettigheter kommer tydeligere fram. NHF mener at dette vil øke barnehagenes status og sette barnehagene inn i et pedagogisk utviklingsløp. Et helhetlig syn på læring.

Medvirkning.

NHF støtter forslaget om at Barns rett til medvirkning § 3, løftes fram og kommer inn i loven. Vi vil ha en enda klarere formulering hvor intensjonen i rammeplanen kommer tydelig fram.

Det kommunale ansvar.

Departementet har vurdert om dagmammaer og barneparker bør omfattes av barnehageloven. NHF støtter synet på at dagmammaers virksomhet ikke skal innlemmes i loven, men vi mener at loven bør tilpasses og omfatte barneparker. En kan ikke stille de samme pedagogiske og faglige krav til en barnepark som til en barnehage, men ikke å stille slike krav blir etter vår mening feil.

Det vises i høringen til at barnehageeier må forholde seg til en rekke lover og forskrifter. NHF mener at flere av disse forskriftene ikke er klare nok. Et eksempel er; Forskrift av 6.des. 1996 nr. 1127 om systematisk helse,-miljø og sikkerhet i virksomheter.

Forskriften sier at det er et overordnet krav at barnehager skal være helsemessig tilfresstillende., det skal være et tilfredsstillende inn klima, lysforhold, hygienisk tilfresstillende osv. NHF mener at tilfresstillende er et uklart og ikke godt nok begrep. Vi vil under punktet Universell utforming kommentere forhold vedrørende tilgjengelighet. Vi vil på bakgrunn av dette peke på kravet om (§ 7 Barnehageeiers ansvar) at : *"Barnehageeier skal påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk."* – er et skritt i riktig retning , men at kravene må skjerpes.

I noen tilfeller bør kravene tas direkte inn i loven.

Arbeidsgruppen som har sett på kvalitet i barnehagen påpeker det problematiske i kommunens dobbeltrolle som eier og myndighet. Norges Handikapforbund deler denne bekymringen. Vi har sett utallige eksempler på at kommunen gir seg selv (og andre) dispensasjoner fra viktige lover og bestemmelser, for eksempel plan og bygningslov. Norges Handikapforbund foreslår at fylkesmannens kontroll styrkes og ikke svekkes slik forslaget nå er. Vi synes dette er mer hensiktsmessig enn å støtte mindretallets forslag om et nasjonalt klageorgan underlagt stortinget. Som det pekes på i høringen s. 72. må også Barne- og familiedepartementet utøve og øke sitt tilsyn på dette feltet.

Opptak – rett til prioritert opptak for barn med nedsatt funksjonsevne. Begrunnelse.

Kommunens ansvar (s.65) NHF er tilfreds med at barn med funksjonsnedsettelse har rett til prioritert opptak. Barn med funksjonsnedsettelse må ha den samme retten til å velge barnehage som andre barn. Spørsmålet om tilrettelegging må ikke være avgjørende for valg av barnehage.

Barn med nedsatt funksjonsevne trenger særskilt tilrettelegging av fysiske og pedagogiske og personalmessige forhold i barnehagen. Dette vil medføre ekstrakostnader. NHF er bekymret for at innlemming av dette tilskuddet i rammetilskuddet, beregnet ut fra antall barn med funksjonsnedsettelse i kommunen , vil kunne slå uheldig ut for enkelte kommuner. Dette gjør det særlig viktig at det stilles krav til tilgjengelighet i barnehagene.

Departementet foreslår å fjerne vilkåret om at barn med nedsatt funksjonsevne skal ha nytte av barnehagetilbudet. NHF forstår argumentet for å fjerne dette, at alle barn har godt av å være i barnehage. I sammendraget av ”Kultur for læring” (s. 6) heter det;

”God stimulering i tidlig alder er viktig for læring senere i livet. Forskning tyder på at barnehagen kan bidra til å redusere forskjeller i læringsutbytte og gi bedre skolerestultater, særlig for barn med minoritetsspråklig bakgrunn, funksjonshemmede barn og barn som står i fare for å utvikle lese- og skrivevansker. Departementet (UFD) vil styrke samarbeidet med Barne- og familiedepartementet for å sikre en bedre sammenheng i livslang læring.”

Dette viser med all tydelighet nytten disse gruppene har av barnehagen. I stedet for å fjerne dette vil NHF foreslå at en går igjennom å lager en liste over nytte, -den positive effekt barnehagen kan ha og har **for alle** grupper.

Tilrettelegging og universell utforming

NOU 2001:22 ”Fra bruker til borger” sier om tilgjengelighet: *”Barnehagen er også godt egnet som ramme for spesialpedagogiske tiltak. Barnehagebygninger og utemiljø må være tilrettelagt i samsvar med byggforskriftenes krav om tilgjengelighet, slik at barn får nytte av oppholdet. Uteområdene er av stor betydning for å sikre erfaringer og opplevelser av utelek som andre barn får i sitt nærmiljø, men som mange barn med funksjonsnedsettelse ikke kan få..... Tilgang til det fysiske miljøet viser at manglende tilgjengelighet, dårlig innendørs luftkvalitet og støy fortsatt er et hovedproblem. I en undersøkelse av barnehagers uteområder blant 70 kommunale barnehager i 26 kommuner, svarte 39 prosent av barnehagene at uteområdet ikke var godt tilrettelagt for barn med funksjonsnedsettelse (DELTA 1998)*

NHF kan ikke akseptere at en med henvisning til Syseutvalgets innstilling velger å utsette, og vurdere på et senere tidspunkt om det er grunn til å nedfelle prinsippet om universell utforming i barnehageloven.

NHF krever at dette kommer på plass umiddelbart.

Universelt utformede barnehager vil gjøre det lettere for foreldre å velge den barnehage de ønsker. – Valgfriheten øker.

Personalet og faglig kompetanse.

Innledningsvis i høringen (kap.11) slås det fast at personalet er barnehagens viktigste resurs. Spørsmålet om personalets antall og faglige kompetanse er etter NHF sin mening et av de viktigste i denne høringen. Det er mange fagre mål og synspunkter på dette området. NHF vil på det sterkeste advare mot å svekke kravet til de ansattes faglige bakgrunn og antall. Det må selvfølgelig stilles de samme krav til private som til offentlige barnehager.

Styrerfunksjonen

Arbeidsgruppen sier (s.83) Vedr. styrerfunksjonen;

"Utviklingen de siste årene, både når det gjelder barnehagenes oppgaver og vekt på ledelsens betydning for kvalitetsutvikling, styrker behovet for styrer med førskolekompetanse."

Arbeidsgruppen anbefaler at hver barnehage skal ha en styrer som har den daglige pedagogiskeledelsen av virksomheten, herunder personalansvar, og at styreren skal ha utdannings som førskolelærer. Daglig ledelse krever daglig nærvær. Gruppen foreslår derfor at styreren skal ha virksomheten sin i lokalene til barnehagen i størstedelen av sin arbeidstid."

Departementet bifaller dette (s. 84 Departementet mener imidlertid at nasjonale hensyn tilsier at bestemmelser om faglig ledelse av barnehagen er nødvendig for å sikre barn likeverdig pedagogisk tilbud."

NHF støtter dette . (Alt. B)

Øvrig personale:

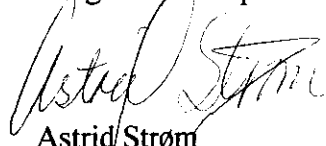
NHF støtter arbeidsgruppen som sier:

..mener ideelt sett at alle som arbeider i barnehage bør ha formell kompetanse innen pedagogikk, estetiske fag eller andre områder som kan bidra til et godt miljø for omsorg og læring. Gruppen viser videre til at et tilstrekkelig antall ansatte med relevant kompetanse er selve bærebjelken i barnehagens kvalitet...Kravet til personalets kompetanse bør styrkes."

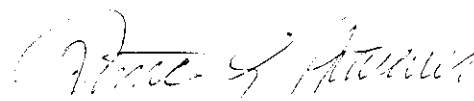
Det advares her mot at barnehager blir det eneste sted for ufaglærte å få arbeid.

NHF støtter forslaget § 19 (11.6.2) s. 94 Alt. B . – med en førskolelærer per 10-14 barn som er tilstede samtidig.

Vennlig hilsen
Norges Handikapforbund

Astrid Strøm
Leder i utredningsavdelingen

Rune G. Huvenes
Studie- og utdanningspolitisk konsulent